

Fokozott felelősséggel dolgoznak a határmentén a röskei gépállomás női traktorosai

A tavaszi szántás kezdetétől az őszi munkák befejezéséig Röske határában, a Tito-határ közvetlen szomszédságában is a traktorok vidám berregése hallatszik. A traktorokon mosolygós arcú nők ülnek s mély barázdákat hasítanak, vagy egészséges gabonaszemeket vetnek a földbe. A határon túl vetetlenül, gondozatlanul terülnek el a jugoszláv földek.

Több gépállomás van Csongrád megyében és mindegyikben megtalálhatjuk a női traktorosokat. A legtöbb traktoros lány mégis a röskei gépállomáson van. Az elmúlt évben és tavalyelőtt a gépállomás vezetősége megszerette a lányokkal a traktort. A női traktorosokat a kezdetől fogva a legjobb férfi traktorosok mellé osztották be tanulni. A belépés után azonnal meleg ruhát, esőköpenyt kaptak és vadonatúj kék munkaruhát. A lányok boldogan ültek a traktorra, mert érezték, hogy a gépállomás páriszervezete

komoly munkaerőt lát bennük

és egyenjogúnak tartja őket a férfiakkal. A nők külön női pihenőt kapnak, ahol a munka befejezése után, rádió mellett szórakoznak, beszélgetnek és kicserélik tapasztalataikat.

A megbecsült női traktoristák szívesen dolgoznak a gépállomáson és számuk egyre növekszik.

Másfél évvel ezelőtt még csak négy traktoros-lány dolgozott a gépállomáson és a gépállomás a megyei versenyben a 16. helyen kujlogott. Később a négy traktoros-lány még újabb 13 nőt szervezett be traktorosnak, akik aztán ugyancsak kilettek magukért. Megigérték a gépállomás vezetőségének: „nem kell félni, mi megmutatjuk, hogy

a röskei gépállomás nem jár rosszul

a női traktorosaival”. Valóra is váltották ígéretüket: a röskei gépállomás 101,8 százalékra teljesítette évi tervét és ezzel az eredménnyel a megye gépállomásai között a második helyre küzdötte fel magát. Az eredmény elérésében nem kis részük van a női traktoristáknak, akik sokszor a férfiakat maguk mögött hagyva teljesítették feladataikat.

A gépállomás legjobb női dolgozója Ördögh Lajosné, akit szlahánovista traktoros férje tett traktorossá. Ördöghné megszerette a gépet s ma már férjével együtt dolgozik. Műszakonként váltják egymást. A traktoros házaspár bizony nem ijed meg egy kis esőtől, egy kis fagytól, ilyenkor is dolgoznak. Tudják, hogy a szántás-vetés jó elvégzése emeli a terméshozamot. Ördögh Lajos 181, felesége pedig 101 százalékra teljesítette őszi tervét s mindketten nagymennyiségű üzem-

anyagot takarítottak meg államunknak. Az egész gépállomás büszke Ördöghnére, aki jó munkájával hat férfi traktorost előzött meg.

A röskei gépállomás női traktorosainak is sokszor

van alkalmuk látni

munka közben az elhanyagolt jugoszláv földeket. Ott a parasztság nem szánt, nem vet, mert nem látja értelmét. Tito eladja az ország termelési kincseit és a végtelenségig kiszívolyozza a dolgozó parasztság véréit. A röskei traktoros-lányok látják, hogy Tito Jugoszláviájától néhány lépésre, a mi hazánkban mennyivel szebb az élet. Ezért követik Ördöghné példáját és mind a 17-en kiválóan állják meg helyüket a munkában, tanulásban egyaránt. Szűcs Veronika egész évben kiválóan teljesítette feladatát, most brigádvezető iskolán gyarapítja tudását. Női társai nagyon várják már haza, mert elhatározták: tavasszal megalakítják a gépállomás első női brigádját és majd úgy dolgoznak, hogy a röskei gépállomás első legyen a megyében.

Most, a téli gépjávitások idején a nők is résztvesznek a javításban és jó munkájukkal járulnak hozzá ahhoz, hogy a javításra szoruló három traktor, két cséplőgép, három eke és három vetőgép tökéletesen kijavítva kezdjen hozzá a tavaszi munkához s az 1953. évi nagy kenyércsata győzelmes kivívásához.

RUDNAY GYULA HETVENÖT ÉVES

Mai magyar képzőművészeti életünk egyik legjelentősebb alakja, Rudnay Gyula európai hírű festőművész, — ma — január 9-én tölti be hetvenötödik életévét. Ebből az alkalomból az egész magyar dolgozó nép jó egészséggel és új, nagy eredményekben gazdag alkotómunkát kíván az ősz mesternek.

Rudnay Gyula több, mint félszázados rendkívül termékeny munkássága szorosan kapcsolódik a magyar haladó festészet teljes kibontakozásához. Ferenc József Magyarországában a vásárhelyi Tor nyai Jánoshoz hasonlóan Rudnay is sokáig a legnagyobb nyomorban és ismeretlenségben élt. Művésze ezért nehezen, lassan fejlődött ki. Első sikerét a Kommunista Magyarországi Pártja megalakulásának évében — 1918-ban — az Ernst-Múzeumban rendezett kollektív kiállításával aratta, mely kiragadta a homályból és a széles népi tömegek előtt népszerűvé tette.

A század első negyedében a polgári festészetben mindjártban tükröződtek a kapitalizmus belső ellentmondásai, melyek egyre fokozottabban ütköztek össze egymással. A burzsoá kultúra rothadását bizonyítja, hogy a „tisztá festői problémák”-kal vesződő, hazug impresszionista és posztimpresszionista festészet lávától sem tudott kapcsolatot teremteni a dolgozó tömegekkel. Ezzel a lollvágnya jutott, a termelés kapitalista módszerének rothadását leplező, témátlan, hazaáruló, kozmopolita, öncélú — formalista irányzattal szemben Rudnay élménydús tematikájú, hazafiságra nevelő, romantikus-elbeszélő, népi élettel teljes művészete haladást jelentett. Művészetének ez az alapvető jellemvonása, valamint a legjobb hagyományok következetes felhasználása adja meg Rudnay Gyula piktorjának jelentőségét, amely nagyban hozzájárult nemzeti festészetünk gazdagításához, s amely az egymáshoz ellentmondó gazdasági, politikai érdekek, az ellentétes erők harca közben alakult ki.

Rudnay hagyományokat felhasználó festészele elsősorban a legnagyobb magyar festő, Munkácsy Mihály művészetéhez kapcsolódik, de a kuruckor névtelen magyar festőit is emlékeztet és a nagy haladó spanyol festő, Goya hatása figyelhető meg különösen az egyalakos, mo-

numentalitásra törekvő képeinél. Rudnay eleinte ösztönösen, később mind tudatosabban fordult a nép felé, s már korai grafikai munkáiban érzékelte a falu osztálytagozódását. Rajzai a mezei élet jelenetét ábrázolták, ahogyan azokat a hőmezővársárhelyi tartózkodása idején megfigyelték; a szántást, a sarjazást, az esőtáni tájat, az Alföld tája- és népe elnyomott, kiszákmányolt életét. Munkái a természet közvetlen tanulmányozásából eredtek és az alföldi festőkével megegyezően nyelen állt, érzelmi jellegűek. Amint a népi muzsikában Kodály, úgy a festészetben Rudnay is eljutott a nép érzelmvilágán, az alföldi táj hangulatán keresztül a magyar múlt romantikus eseményéhez és a zamatos, népből fakadó költészethez.

A Horthy-fasizmus reakció, néppellenes álesztőit Rudnay egészében véve néphez hű, realista művészetét, mely a társadalmi fejlődés haladó szellemű irányát juttatta legelőször kifejezésre, hazugan „mészlikus mélységekkel telt álomvilág”-nak üntették fel. Néhány hiblikus és egyéb tárgy képét — melyen elsikkadt a valóságosság leplező ereje — állították munkásságának középpontjába, hogy elvonják a dolgozó tömegek figyelmét a jelen legégetőbb problémáitól. Rudnay ezzel szemben nemcsak a dolgozó parasztság életét, környezetét, az alföldi idének redlős képét rajzolta meg, hanem maradvánait alkotott a tőkés társadalom városi kiszákmányoltai nyomorúságos életének bemutatásával is és ezzel hozzájárult az elhaláshoz ítélt burzsoá társadalom bejött ellentmondásainak feltárásához.

Rudnay Gyula festészetével ma is fáradszaktalanul szolgálja felszabadult, szocializmust építő népünk. A Műcsarnokban most megrendezett III. Magyar Képzőművészeti Kiállításán is a dolgozók tízezrei gyönyörködnek Rudnay kiállított, értékes munkájában. Nem kétséges, hogy Rudnay Gyula művészetének legjobb megértője és értékelője békéért harcoló, új kultúrát építő dolgozó népünk. A rendkívüli termékeny munkásságú, a néppel való szoros kapcsolatát kifejező hetvenötéves, Kosuth-díjas Rudnay Gyulát születésnapja alkalmából népünk legjobb fiainak kijáró szeretettel köszönti.

SZELES ZOLTÁN
muzeológus

Gondoskodás az emberről

HARC A GÉPEK ZAJA ELLEN

A munkaviszonyok megjavításánál és a termelékenység emelésénél igen fontos tényező a gépek zajának megszüntetése, illetve csökkentése. A szovjet tudomány sokat foglalkozik ennek a fontos feladatnak a megoldásával. Tudósok, mérnökök és munkásújtók máris megoldottak sok idevágó kérdést.

A zaj elleni harc egyik leghatásosabb módszere, ha azt már forrásában megszüntetjük. A szovjet gépgyárakban az új gépek már lehetőleg ennek figyelembevételével készülnek.

Ma már süříített levegős szűgeseles helyett széleskörűen alkalmazták a hidraulikus szűgeselest, kovácsolás helyett sajtolást, a fémlemezek egyengetése helyett a hengerlést.

Tudjuk azt is, hogy a szövögepek szintén nagy zajjal dolgoznak, különösen a vetélők állandó ütdőse miatt. Most olyan új szövögepeket készítenek, amelyek zajtalanul és emellett nagyobb teljesítménnyel végzik a munkát. A kábeliparban Sztjepanov szlahánovista olyan húzószablon készítő gépet szerkesztett, amelynél kiküszöbölte az alkatrészek összeütdődését azzal, hogy a haladó mozgást forgó mozgással cserélte fel. Sztjepanov így egyrészt jelentősen csökkentette a gép zaját, másrészt megjavította pontosságát és kétszeresére emelte teljesítményét.

A zaj kiküszöbölését vagy legalább csökkentését gyakran a legegyszerűbb intézkedésekkel, új gépek beállítása nélkül is el lehet érni.

Igy például az alkatrészek rezgésének csökkentésével a rezgő felületek kisebbülésével, vagy a zajos gépek elkülönítésével. A fémalkatrészek rezgése által okozott zajt jelentősen csökkenteni lehet nemez, parafa, azbeszt, karton, vagy az újfajta nagy szilárdságú fémlemezek, gumilemezek és bitumennel bevont gumilemezek alkalmazásával.

Fontos a gépek helyes elrendezése is úgy, hogy a zajos gépcsoportok ne zavarják más műhelyek munkáját.

Az „Avtoarmatura”-gyárban például a nagy szerelóműhelyben végezték az autókürtök hangolását és szabályozását. A munkaviszonyok megjavítása érdekében hangszigetelő lemezekkel burkolt fülkékben folyik ez a zajos munka, a műhelyben pedig azóta csend van és ugyanakkor a termelékenység is

mindkét részlegnél szemmel láthatóan növekedett. Ha egy műhelyben néhány zajos gép dolgozik, azokat elszigetelve a többi helyiségtől, egy helyre kell csoportosítani. A motorpróba-állomásokon például külön megfigyelő fülkéket készítenek, amelyeknek fala két-három vastag üveglemezről van és a fülkéek ajtaja is kettős.

Az iparban igen gyakorlak a levegő- vagy gáznymás okozta zajok. Ezekben az esetekben a szovjet gyárakban különböző hangtompítókat alkalmaznak.

Vizsgák a szegedi egyetem természettudományi karán

A szegedi egyetem természettudományi karán már javában folynak a vizsgák. Hallgatóink most adnak számot arról, hogyan tanultak az elmúlt félévben, hogyan használták fel a dolgozó nép által nyújtott tanulási lehetőséget. Az egyetem ma már a dolgozó népe, a nép fiai tanulnak az egyetemen, s a hallgatók tudják azt, hogy a dolgozók jobb tanulást kívánnak tőlük. Ezt a feltelességérzetet tükrözik a vizsgaeredmények is. A vizsgaeredmények karl átlaga a decemberi vizsgák alapján 4.15. Jó példát mutatnak a párttagok, akiknek átlaga 4.24.

A jó vizsgaeredmények elérésében igen nagy része van a tanszékek előkészítő munkájának. Csoportos konzultációkat, vizsgaelőkészítő tanulóköroket tartanak s a gyengékek még külön, egyénileg is foglalkoznak. A tanszékek segítségét azonban nem minden rászoruló veszi igénybe. Nem vette igénybe például Bene László sem, aki meg is bukott.

Nemcsak a tanszékek segítik a gyöngéket, hanem a hallgatók is résztvesznek ebben a munkában. Tanulópárokat állítottak össze az

Hasonló a helyzet a bányákban alkalmazott robbanásbiztos pneumatikus motoroknál is.

A Leningrádi Munkavédelmi Intézet a moszkvai szénipari gépgyárral közösen hangtompítókat, elátott motorokat gyártott. Így a géppel dolgozó bányászok munkaviszonya jelentősen javult, teljesítménye pedig növekedett.

Mindezek a példák azt mutatják, hogy kell körültekintéssel nagymértékben csökkenteni lehet a gépek által okozott zajt. Ez pedig megjavítja a munkaviszonyokat és termelékenyebb teszi a munkát.

egy csoportokban. A tanulópárok együtt tanulnak s így a jobbak segítségével tudnak nyújtani a gyöngékeknek, hogy azok is jól vizsgázzanak. A II. éves matematika-, fizika szak Skultéti-csoportja jól szervezte meg a tanulópárokat és ez hozzájárult ahhoz, hogy a csoport ábrázoló geometriából jó eredményt érjen el. Különösen jól működött a Puskás Albert—Lakatos Béla és a Csákány Béla—Pávó Imre tanulópár.

A gyengébb hallgatókkal való foglalkozásba be kell vonni a harmadéves tanárzszakos hallgatókat, akik már decemberben vizsgáztak, s most több szabad idejük van. Az első és másodéves hallgatóknak igen nagy segítséget tudnak nyújtani.

Mostani munkákon nagymértékben múlik az, hogy a hallgatók jól megtanulják az anyagot és jól vizsgázzanak. Ezért minden alkalmat fel kell használnunk, hogy a tanulást elősegítsük, hiszen a hallgatóink a tanultakat használják fel később a szocializmus építésére.

Gyüdi Sándor

Megjelent az „Anyag- és adatszolgáltatás”

Tartalmából az alábbi cikkek emelkednek ki:

Sztálin elvtárs válaszai James Reston-nak, a New-York Times diplomáciai munkársának 1952 december 21-én érkezett kérdéseire. V. Platkovszkij: A Kommunista

Párt — a szovjet nép győzelmeinek ihletője és szervezője.

F. Bülloux: A demokratikus szabadságjogok védelme a békéért folyó harc nagy programja.

I. Dugyinszkij: Az iparosítás, az európai népi demokratikus országokban folyó szocialista építés döntő láncszeme.

A. Rumjanecv: A gazdasági törvények jellege a szocializmusban.

M. Makarova: Az áruterhelés és az értéktörvény a szocializmusban.

Emeljük az ideológiai munka színvonalát!

E cikkek mellett még több más időszerű problémával foglalkozó írást közöl az MDP Központi Vezetősége agit. prop. osztályának folyóirata.

Diszelőadás a Csehszlovák Filmhét megnyitása alkalmából

A Csehszlovák Filmhét megnyitása alkalmából a Csongrádmegyei Mozüzem Vállalat ma este 7 órakor ünnepi diszelőadás keretében mutatja be a Fáklya filmszínházban

a „Szivárvány Csehszlovákia felett” című csehszlovák filmet.

Az ünnepi beszédet Papp Sándor elvtárs, Szeged város MSZT titkása mondja.

Vasárnap tartják meg a rák gyógyításával foglalkozó orvosok szegedi vándorgyűlését

Január 11-én, vasárnap délelőtt 10 órakor kezdődik Szegeden a Női Klinikán a rák gyógyításával foglalkozó orvosok vándorgyűlése. Budapestről és vidékről védőnők, orvosok, professzorok jönnek össze, hogy egybevevessék az eddigi rákszüro vizsgálatok és a gyógyító eljárások eredményeit abból a célból, hogy a jövőben még nagyobb eséllyel küzdhessenek a veszedelemes betegség ellen, mely ma már semmi esetre sem az az ijesztő rém, ami ezelőtt volt, mert a rák már gyógyítható, ha idejében kezelik. Célunk az, hogy a bajt még

a kezdet kezdetén vegyük kezelésbe. Népi demokráciánk gondoskodott róla, hogy a legfélreesebb tányán is hozzájuthasson mindenki az ingyenes rákszüro vizsgálatához. Szegeden 1949 óta 10 helyen folyik ilyen vizsgálat és szép számmal jelentek ezeken az asszonyok, (1952-ben például 4000), de még mindig sokan vannak, akik panaszuk ellenére sem jönnek, pedig az volna a kívánság, hogy panaszuk nélkül is legalább évente egyszer vizsgáltassák meg magukat 30—35 éves betöltött nő, mert csak így előzheti meg a baj elhatalmasodását.

Megkezdődött a textilipari üzemek művezetőinek tanfolyama

Az 1953. év nagy feladatokat ró a textilipari üzemekre. A szegedi textilipari üzemek technikusai, művezetői látják azt, hogy ezt a nagy feladatot csak úgy tudják maradéktalanul végrehajtani, ha a tudásukat állandóan gyarapítják. A Textilipari Műszaki és Tudományos Egyesület szegedi fiókja ezért a műszaki dolgozók továbbképzésében és sietett eleget tenni a technikusok és művezetők kívánságának: egy 54 előadásból álló előadássorozatot szervezett a textilipari technikusok és művezetők részére. Az előadók a szegedi textilüzemek főmérnökei és mérnökei és a Bolyai János Matematikai Intézet munkatársai.

Néhány nappal ezelőtt ünnepélyes külsőségek között nyitották meg a tanfolyamot a Textilipari

Műszaki és Tudományos Egyesület helyiségében. A tanfolyamot T. mérnökny László, a Szegedi Kancsfonógyár főmérnöke, egyesületi elnök nyitotta meg, s kérte a dolgozókat, hogy a saját maguk által létrehozott tanfolyamot szorgalmasan látogassák. Ezuán Strack Sándor elvtárs, a Szegedi Városi Pártbizottság üdvözlését tolmácsolta. Örömmel üdvözölte a tanfolyamot, melyet a dolgozók kívánságára szerveztek és olyanok vesznek részt rajta, akiket a tudás kiszélesítése, vagyis a tudás szerzése érdekelt.

Az ünnepélyes megnyitás után a 64 hallgatónak Szendrői János elvtárs, a Bolyai János Matematikai Intézet docense tartotta meg az első előadást.

Barát János

A szegedi Nemzeti Színház ma este mutatja be Barát Endre: Fekete arany című színművét

Eredeti bemutató lesz ma este a szegedi Nemzeti Színházban. A színház művészei Barát Endre: „Fekete arany” című színművét mutatják be. Az előadás során megismerkedünk hazánk fekete aranyának feltárásáért folyó harccal, az

olajfúrók hősi munkájával.

A főszerepeket: Farkas József, Inke László, Kovács Mária, Barsi Béla, Váradi Árpád, Ambrus Edit, Kovács János, Károlyi István játszik. Rendező: Bálint György. A díszleteket Rajnai Sándor tervezte.